

Jolanta Rycerska

Praca doktorska: *Wnętrze zewnątrz – archetypy widzialności*

STRESZCZENIE

Prezentowane w ramach pracy doktorskiej prace to nadrukowane na tkaninie, desce i lustrze skany powierzchni skóry. Silne światło skanera przy półprzezroczystej warstwie naskórka i sprowokowane nasycenie barw pozwoliły niejako wejrzeć pod jego powierzchnię. Pokawałkowane ciało, zredukowane do warstwy wizualnej, pozbawione figuratywnego kontekstu - zostaje się być sprowadzone do wycinków uderzających dużą ilością szczegółów i intensywnych kolorów. Dwuwymiarowe obrazy skóry stały się kolejno: ikoną, całunem i lustrzanym witrażem. Prezentowane na wystawie staną się przedmiotem kontemplacji jej przerysowanej wizualności. Prace zapraszają widza nie tylko do kontaktu wzrokowego, ale także do dotyku, przesuwania, szukania pod powierzchnia obrazów swojego lustrzanego odbicia. Dodatkowym elementem ekspozycji jest video poklatkowe prezentowane na ekranie telewizora.

Natomiast praca teoretyczna służy omówieniu kluczowych kwestii dla genezy dzieła - autorskich intencji, które spowodowały jego powstanie, wybór własnego ciała na przedmiot przedstawienia, potraktowanie sztuki jako metody poznawania siebie i poszerzania pola samoświadomości, wybór procesu afirmacyjnego jako drogi oglądu ciała, przeniesienie form ciała w obszar sztuki. Kwestie te zostały wypunktowane i omówione na tle poglądów znanych teoretyków w zakresie teorii sztuki i filozofii. Struktura kolejnych rozdziałów pracy miała na celu przeprowadzenie czytelnika najpierw przez zagadnienia związane z przedmiotem przedstawienia (odpowiadając

na pytanie: dlaczego JA), następnie związane z genezą i motywacją samego aktu tworzenia dzieła (pytanie: po co ta sztuka, jaka jest jej rola), a w końcowej części - zagadnienia dotyczące natury samego dzieła – czym ono jest, jakie posiada walory w punktu widzenia skuteczności jego percepcji i odczytania przez odbiorcę (pytania: czym dzieło jest, jak oddziałuje, jakie reakcje budzi, czemu służy). Praca porusza również tematy ciała, czasu, pamięci czy śmierci. Analizując sam akt tworzenia sztuki omawia następnie takie zagadnienia jak mit, nostalgia, dramatyzacja, projekcja. Problematyzując przestrzeń powstałego dzieła porusza także problemy związane ze znaczeniem, powtórzeniem, zbliżeniem, rozdarciem, udziałem w percepcji dzieła intuicji i doświadczenia estetycznego.

Założeniem niniejszej pracy jest to, że obrazy na nas działają i pełną liczną funkcję opisane w bogatej literaturze dotyczącej natury procesu tworzenia sztuki. Ranga tego procesu wynika m. in. ze zdolności obrazów do budzenia w odbiorcy niepokoju poznawczego. Niepokoju intelektualnie i emocjonalnie ożywczego, aktywizującego umysł widza, wynikającego z faktu wieloznaczności obrazów jako bodźców. Pokazują one również to, czego nie widać, czego nie pamiętamy, co wyparliśmy lub to, co pozostało ukryte poza świadomym umysłem. Siła oddziaływania obrazów wynika również z tego, że są one naszym śladem, cieniem, tajemniczym przekazem, nad którym pochylam się tworząc i omawiając niniejsze dzieło.